

JOGIRODALOM–JOGÉLET

SÁNDOR ISTVÁN

habilitált egyetemi docens

Eötvös Loránd Tudományegyetem
(Budapest)

A bizalmi vagyonkezelés Liechtensteinben és egyes külföldi jogrendszerekben

Az új Ptk. hatálybalépésével élő intézménnyé vált a magyar jogban a *bizalmi vagyonkezelési szerződés*. Egy új szerződéstípus esetében mindig különös figyelmet érdemel annak a külföldi jogi szabályozása és joggyakorlata, mivel annak eredményei és tapasztalatai jelentősen befolyásolhatják az adott jogintézmény magyar alkalmazását is. Figyelemre méltó a civiljogi jogrendszerek körében *Liechtenstein*, ahol elsőként vezették be a *trust* intézményét 1926-ban.¹ Különösen érdekes lehet ezért a magyar jogalkalmazók számára áttekinteni azt, hogy milyen változások, problémák merülnek fel egy immár tradicionális trust-rezsim esetében. Erre ad kiváló alkalmat a *Francesco A. Schurr* professzor szerkesztésében nemrégiben megjelent tanulmánykötet.² A mű a Liechtensteini Egyetem Társasági, Alapítványi és Trust Jogi Tanszéke által évente megrendezésre kerülő tudományos ülésorozatot legutóbbi két konferenciáján elhangzott előadások szerkesztett változatait tartalmazza. A tanulmányokat négy részre osztva ismerhetjük meg: az első rész a trust jogának általános kérdéseit tárgyalja (*General Views of*

Trust Law), a második rész a vagyon megőrzésével kapcsolatos főbb kérdésekre fókuszál (*Wealth Protection*), a harmadik rész a kedvezményezetti jogokat elemzi (*Beneficiaries' Rights*), míg a negyedik rész nemzetközi és összehasonlító jogi szempontokat vizsgál (*Issues of International and Comparative Law*).

1. Az első tanulmányban *Francesco A. Schurr* részletesen elemzi a trust történeti kialakulását Liechtensteinben,³ majd a trusttal kapcsolatos legfőbb kérdésköröket veszi górcső alá.⁴ A kontinentális európai jogrendszerű államok közül úttörő szerepet betöltő Liechtensteinben a trust bevezetése pragmatikus megoldásnak számít. A liechtensteini szabályozás újdonságnak minősült a jórészt a német, majd osztrák jogi alapokra épülő jogrendszerben, mivel a Treuhandhoz képest a vagyonrendelő (*Treugeber*) és a vagyonkezelő (*Treuhänder*) között nem pusztán kötelmi jogi, hanem in rem jogviszonyt is keletkeztetett. Ezzel a trust a gazdasági életben a magánalapítvány alternatívája vált. A trust intézményének kiteljesítéséhez jelentősen hozzájárult az is, hogy Liechtenstein 2006. április 1-jén hatályba léptette a Hágai Egyezményt.⁵

A liechtensteini trust jog sokkal inkább dologi jogi elemeket mutat fel, semmint kötelmi jogi jellegű. Ebből eredően a trust (*express trust*, vagyis a felek akaratából létrehozott trust) létesítése kapcsán nem feltétlenül szükséges a vagyonrendelőnek és a vagyonkezelőnek szerződést kötnie, elegendő a va-

gyon ilyen célú átruházása, azonban ezt írásos formában kell megtenni. A magyar jogalkalmazás szempontjából is lényeges, hogy nyilvántartásba vételi kötelezettségre vonatkozó szabályok is irányadók, így a tizenkét hónapnál hosszabb időre létesített trustot közhiteles nyilvántartásba be kell jegyezni, amennyiben a vagyonkezelő liechtensteini lakos vagy székhelyű, míg rövidebb időtartam esetén elegendő letétbe helyezni a trustot létesítő okiratot. A nyilvántartásban feltüntetésre kerül a trust leírása, létesítésének időpontja, időtartama és a vagyonkezelő neve, lakcíme, vagy jogi személy esetén székhelye.

A liechtensteini jogban nincs időbeli korlátja a trustok létesítésének, és lehetőség van magáncélú trust alapítására is, azonban az nem szolgálhatja az alapító kizárólagos magánérdekét. A célra rendelt trust esetében a bíróságnak (*Landgericht*) van jogköre arra, hogy a vagyonkezelőt felügyelje a kötelezettségeinek betartása érdekében. A vagyonkezelő felelőssége hasonlóan alakul a trust megszűnése esetén, mint az angol szabályozás, ezen túlmenően harmadik személy közreműködők esetében is felmerülhetnek felelősségi kérdések.

A trust jogviszony középpontjában a *kedvezményezett* áll. A kedvezményezett megjelölése esetében a vagyonkezelő köteles az ő érdekeinek megfelelően kezelni a vagyont. Ennek szabályait a trust alapító irata tartalmazza, melynek értelmezése során az öröklési jogban ismert, a végrendeletek értelmezése során al-

1 Personen- und Gesellschaftsrecht (1926, PGR). Ld. továbbá Gesetz über das Treuunternehmen (10. April 1928).

2 *Francesco A. Schurr*: Trusts in the Principality of Liechtenstein and Similar Jurisdictions. Aspects of Wealth Protection, Beneficiaries' Rights and International Law. Schriften des Zentrums für liechtensteinisches Recht (ZLR) and der Universität Zürich. Dike Verlag Zürich/St. Gallen, Nomos Verlag Baden-Baden, facultas.wuv Verlag Wien, 2014. 236 p.

3 *Francesco A. Schurr* a Liechtensteini Egyetem (Vaduz) Chair of Company, Foundation and Trust Law professzora. Tanulmányának eredeti címe: A Comparative Introduction to the Trusts in the Principality of Liechtenstein.

4 A Personen- und Gesellschaftsrecht 1926, art. 897–932. szabályozta a trustot.

5 The Hague Convention on the Law Applicable to Trusts and on their recognition of 1 July 1985.

Bizonyos mértékig ezzel áll összhangban az ún. *designer legislation*, amelynek célja olyan jogi környezetet teremteni, amelyben a hitelezők jogérvényesítési lehetőségei minél inkább korlátozottak. Pl. a Jersey-i jogban a trusttal szemben csak öröklési vagy házassági vagyoni alapon lehet követelést támasztani, kereskedelmi tárgyút nem. A Cook-szigeteken jól példázza ezt a két *South Orange Grove* eset,¹³ amelyek alapján megállapítható, hogy egy rövid (kétéves) igényérvényesítési határidő alkalmazása jelentősen csökkenti a hitelezők lehetőségeit. A vagyoni védelem ilyen formája azonban az offshore országok jogrendszerének jellemzője, Angliában az ilyen jellegű szabályozás nem alakult ki.

6. Karen Boxx írásában az *Amerikai Egyesült Államok tagállami szabályozásait* mutatja be összefoglalóan.¹⁴ Az észak-amerikai szabályozás általános jellemzője, hogy lehetőség van a kedvezményezett hitelezőivel szemben védelmet biztosítani a trust vagyona, kivéve, ha a vagyondelölő egyúttal kedvezményezett is (ún. *self-settled trust*). A vagyoni védelmi trustot először Alaszkában vezették be, majd mára már tizennégy tagállam szabályozása teszi lehetővé, míg a többi tagállam a tradicionális utat követi. A konstrukció általános jellemzője, hogy csak visszavonhatatlan trust esetében alkalmazható (ez alól kivétel Oklahoma), és a vagyondelölő (*trustor*) számára korlátozott jogkört tehen csak lehetővé. Ennek megfelelően a vagyondelölő csak minimális mértékben részesedhet a kezelt vagyontól, de pl. egyes államok megengedik, hogy vétőjoga legyen a kifizetések tekintetében, vagy a vagyoni kezelő, esetleg a protektor személyét megváltoztassák. Az egyes tagállamok különböző határidőket állapítanak

meg a trust rendelkezését követően a vagyondelölő hitelezői számára a trust megtámadására, ami Nevadában pl. két, míg Virginiában öt, Utahban pedig három év. A hitelezők vonatkozásában is eltérő feltételek alapján csoportosítanak, de általános, hogy pl. a gyermektartásdíjat szövetségi előírás alapján ilyen esetben is érvényesíteni lehet a trust vagyontal szemben. Delaware, Hawaii, Missouri stb. törvényhozása pl. a volt feleség számára teszi lehetővé, hogy tartási kötelezettséget érvényesítsen, míg New Hampshire, Rhode Island, Utah különböző szerződésen kívüli károkozások érvényesítésére biztosít lehetőséget. A trust maximális időtartama vonatkozásában is jelentős eltéréseket tapasztalhatunk, így pl. Oklahoma nem ragaszkodik a határozatlan idejű trust tilalmához (a *Rule against Perpetuities* nem érvényesül), míg Alaszka, Utah, Wyoming és Colorado államok ezer évben, Delaware százötven évben (ha ingatlan is van a trust vagyontal), Nevada háromszázhatvanöt, Tennessee pedig háromszázhatvan évben limitálja a trust időtartamát. A magyar szabályozás revíziója tekintetében is érdemes figyelembe venni, hogy pl. az alaszakai előírások szerint a trust létesítésére csak akkor kerülhet sor, ha annak időpontjában a vagyondelölő fizetőképese. A vagyondelölő pénzügyi helyzetének változása tehát nincs kihatással a hitelezői igényekre.

7. A luxemburgi szabályozást *Colorado Malbertia* mutatja be írásában.¹⁵ Az első szabályozást az 1972. december 22-én a fiduciárius ügynökségről elfogadott nagyhercegségi rendelet jelentette, majd ezt követte az 1983. július 19-ei szabályozás a fiduciárius szerződésekről, ami az első valódi trust-szerű jogszabálynak felel meg Luxemburg-

ban. Az 1988. évi módosítások korszerűsítették a szabályozást, pl. lehetővé tették a *post mortem mandatum* szerződészerű szabályozását is. 2003. július 27-én törvényt fogadtak el a trustról, fiduciárius szerződésekről és az ingatlanokról. A szabályozást kiegészíti a Hágai Egyezmény ratifikálása, amely alapján a külföldön létesített trustok is elismerésre kerülnek.

A gyakorlatban három formája ismert a fiduciárius szerződéseknek. A *fiducie-gestion*, amikor a vagyondelölő egy pénzügyi intézménynek adja át a vagyont a kezelésre, amelynek előnye abban rejlik, hogy a kezelt vagyont a vagyoni kezelő vagyontól elkülönült vagyont képez, így arra a vagyoni kezelő hitelezői nem támaszthatnak igényt. A *fiducie-sûreté* esetében a vagyondelölő kifejezetten biztosítéki céllal ruhazza át a vagyont a vagyoni kezelőre, és ez a szerződéses jogviszony általában csak kétpólusú. A *fiducie-liberalité* esetében a vagyondelölő által átruházott vagyont a vagyoni kezelő egy harmadik személy kedvezményezett részére adja át. A luxemburgi jogban ez utóbbi szerződés jelent tipikusan háromoldalú jogviszonyt. Ez egyben egy érdekes problémát vet fel a kedvezményezett helyzetét tekintve, ugyanis a vagyondelölő halála esetén a vagyoni kezelő – aki csak pénzügyi intézet lehet – a kezelt vagyont vonatkozásában a banktitkot csak a vagyondelölő örököseinek adhatja ki, a kedvezményezett részére nem. Ez azt eredményezi, hogy a kedvezményezett nem szerez tudomást a részére járó vagyontól és így értelemszerűen fel sem tud lépni annak érvényesítése érdekében.

8. A kötet harmadik fejezete a kedvezményezettet megillető jogokat tekintve. *Francesco A. Schurr* a liechtensteini szabályozást ismerteti rész-

13 No 1 (1995) 15 TLI 41 és No (1996) 1 OFLR 3, Cook Islands CA.

14 A tanulmány eredeti címe: Asset Protection Trusts in the United States: An Update.

15 Tanulmányának címe: Private Wealth Structuring through Fiduciary Contracts in Luxembourg.

kalmazott elvet kell figyelembe venni (*Andeutungstheorie*). A kedvezményezett csak tájékoztatásra jogosult a vagyonkezelőtől, azonban őt nem utasíthatja, illetve a *Saunders v Vautier*⁶ szabálya sem érvényesül, vagyis nincs lehetősége a trust egyoldalú megszüntetésére. A liechtensteini jogban is lehetőség van *tracing*-re, illetve a kedvezményezett a trust kikényszerítése érdekében bírósági igényt terjeszthet elő. Schurr professzor rámutat arra, hogy összességében a kedvezményezett pozíciója jelentősen gyengébb, mint az angol jogban. Megjegyzendő, hogy ebben jelentős hasonlóságot mutat a magyar szabályozással.

A vagyonkezelőt a vagyonrendelésre irányuló okiratban kell kijelölni. Amennyiben a vagyonkezelő nem vállalja a tisztség ellátását, úgy a bíróság jogosult annak kijelölésére. A vagyonkezelő a PGR art. 897 alapján a vagyon kezelésére köteles, amit bírósági úton is ki lehet kényszeríteni. Emellett a vagyonkezelő köteles a tisztségét úgy betölteni, hogy ne tanúsítson versenyt, szükség szerint harmadik személyeket vegyen igénybe.

A vagyonrendelő főszabály szerint a trust rendelését követően nem bír hatással a kezelt vagyonra, mivel főszabály szerint a trust nem visszavonható. Mivel azonban ez a szabály diszpozitív, így a vagyonrendelőnek lehetősége van arra, hogy kikösse az egyoldalú visszavonás jogát. Ezzel együtt a vagyonrendelő a trust alapító okiratának módosítására sem jogosult. A bíróságok szerepe a trust nyilvántartására és a vagyonkezelő működésének ellenőrzésére terjed ki.

2. *Prince Michael von und zu Liechtenstein* (a liechtensteini Industrie- und Finanzkontor elnöke)

tanulmánya Liechtenstein lehetséges *vagyonmegőrzési struktúráit* tekinteti át.⁷ A szerző rámutat arra, hogy a gazdasági világválságot követően a magánvagyonokra jelentős veszélyek leselkednek. A vagyon védelme nem csak a gazdagok kiváltsága, nem adózási és nem is pénzügyi bűncselekmények kérdése, sokkal inkább a pénzügyi titok, vagyis a szabadság kérdése, ami mindenkit megillet. A trust ehhez nyújt megfelelő eszközt azáltal, hogy olyan struktúra kialakítására van lehetőség, amelyben a családi vagyon megőrizhető, felügyelhető és gyarapítható.

3. *Mandeep Lakhan* tanulmányában az anonimitás kérdéskörét vizsgálja.⁸ A londoni King's College kutatója írásában kiemeli, hogy az átláthatóság és az anonimitás két olyan szempont, amelyek napjainkban egymás mellett jelentkeznek. Az utóbbi évek nemzetközi tendenciája egyre alapján a transzparencia látszik előtérbe kerülni (pl. a Pénzügyi Akciócsoport ajánlásai, FATF Recommendations). Ennek hatása, hogy Új-Zélandon is komoly szakmai vitákat generált a trust nyilvántartásának bevezetése, ez azonban elvetésre került a hagyományok alapján.

4. A mű második fejezete a *vagyon megőrzésével* kapcsolatos kérdések köré csoportosul. *Stefan Wenaweser* írása a liechtensteini joggyakorlatot tekinteti át.⁹ A liechtensteini joghatóság alatt létesített trustok esetében rugalmas vagyontervezésre van lehetőség, akár magáncélokra irányuló trust útján. Emellett a külföldi bírósági ítéletek végrehajtására csak korlátozott körben nyílik mód. A szerző részletesen elemzi a liechtensteini jog

alapján létesített trustok nemzetközi magánjogi vonatkozásait, különös hangsúlyt fektetve a külföldi választottbírósági ítéletek elismerésével kapcsolatos New York-i egyezmény vonatkozásaira,¹⁰ melyet Liechtenstein 2011. július 7-én ratifikált és 2011. október 5-én lépett hatályba. A szabályozás alapján a kedvezményezettek körére történő utalás esetében a *forum rei sitae* nem áll fenn, csakúgy mint a diszkrecionális trust vonatkozásában, mivel nem állapítható meg az egyes lehetséges kedvezményezettekéről, hogy részesülnek-e a kezelt vagyonból. Emellett ideiglenes intézkedésre (*free standing injunction*)¹¹ sincs lehetőség, mivel ez a liechtensteini bíróságok hatáskörébe tartozik, továbbá előzetes bizonyítás (*pre-trial discovery*) sem alkalmazható. Liechtenstein 2010. november 1-jei hatállyal új választottbírósági szabályokat léptetett hatályba, amelyek alapvetően az osztrák mintát, és ezáltal az UNCTRAL modell szabályzatát követi, amely szintén a trust vagyon védeltségét növeli.

5. *Paul Matthews* a trust útján történő vagyonvédelem kérdéseit vizsgálja az *angol jogban*.¹² Már a római jogban is ismert volt az *actio Pauliana* által megvalósított hitelezővédelem, amely alapján a hitelezőt megkárosító adós által harmadik személynek történő ingyenes vagy rosszhiszemű szerzővel szembeni fellépést tették lehetővé. Ehhez képest az angol jogban lényegesen tágabban értelmezték a hitelezővédelmet, mivel nem csak ajándékozássra terjedt ki és nem csak az adós fizetéseképtelensége esetén jött számításba. Az angol jogban ismert *sham* a civiljogi színlelésnél szintén tágabb fogalom.

6 (1841), Cr. & Ph. 240; 4 Beav 115.

7 A tanulmány eredeti címe: Possible Uses of Liechtenstein Wealth Preservation Structures.

8 A tanulmány eredeti címe: The Beginning of the End of Anonymity.

9 A tanulmány eredeti címe: Wealth Preservation Trusts in Liechtenstein – Selected Aspects of Law.

10 A külföldi választottbírósági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, New Yorkban 1958. június 10-én kelt Egyezmény, Magyarország az 1962. évi 25. törvényerejű rendelet hirdette ki.

11 Más néven *Mareva*, vagy *freezing injunction*.

12 A tanulmány eredeti címe: Asset Protection Trusts in English Law.

letesen.¹⁶ Schurr arra hívja fel a figyelmet, hogy a kedvezményezett jogokat lehetőleg minél szélesebb körben, alapvetően kógens rendelkezésekkel szükséges szabályozni. A kedvezményezett gazdasági értelemben véve tulajdonos, így pl. a PGR-nek az a diszpozitív szabálya, amely szerint a vagyonkezelő a vagyonrendelő életében először őt köteles tájékoztatni, és csak az ő halálát követően a kedvezményezettet, annak a kockázatát veti fel, hogy egyes külföldi országokban a liechtensteini trustot nem fogják trustként elismerni.

9. Az angol és a karibi államok jogát David Hayton elemzi.¹⁷ Hayton a diszkrecionális trust vonatkozásában arra mutat rá, hogy a kedvezményezetteknek jogukban áll tájékoztatást kapni a kezelt vagyonról, azonban ez nem feltétlenül terjed ki mindenre. A Schmidt v Rosewood Trust Ltd ügyben egyértelműen megállapítást nyert,¹⁸ hogy először a kedvezményezettnek kell bizonyítania a megfelelő érdekét ahhoz, hogy a trust dokumentációjába betekinthesse. A diszkrecionális trust speciális esete az ún. *Red Cross trust*, amikor az egyik diszkrecionális kedvezményezett a helyi vörös kereszt iroda és a vagyonrendelő felhatalmazza a vagyonkezelőt arra, hogy időről-időre ő határozza meg a többi kedvezményezett személyét. Ehhez hasonló az ún. *black hole trust* („fekete lyuk” trust),¹⁹ amikor a vagyonrendelő pl. úgy határozza meg a kedvezményezett személyét,

hogy a százméteres gyorsfutás győztese a százhuszonöt éves időtartam lejárta előtti utolsó olimpiai játékokon, valamint a vagyonkezelő tetszése szerint választ további kedvezményezetteket.

10. Stewart E. Sterk a kedvezményezettet megillető információs jogokat elemzi.²⁰ Az amerikai *Uniform Trust Code* általános szabályai szerint (sec. 813) a vagyonkezelő köteles valamennyi azonosítható kedvezményezettet értesíteni a trust létezéséről, a vagyonrendelő személyéről, valamint arról a jogukról, hogy a trust létesítő okiratából kaphatnak egy másolatot. Az UTC ezen rendelkezése alapvetően diszpozitív, amelyhez kapcsolódóan az UTC 2004. évi módosítása a tagállamok számára teszi lehetővé annak eldöntését, hogy az előzőekben ismertetett tájékoztatási szabály kötelező vagy diszpozitív legyen. Ennek eredményeként azonban a tagállamoknak mintegy fele lehetővé tette, hogy a vagyonrendelő a vagyonkezelő tájékoztatási kötelezettségére vonatkozó szabályokat felülírja és ún. „*quiet-trust*” létrehozására kerüljön sor.²¹ Ez alapvető problémákat vethet fel, pl. diszkrecionális trust esetében a vagyonkezelő miként határozza meg a kedvezményezettnek járó juttatás mértékét, ha nem győződik meg a kedvezményezett anyagi helyzetéről.

11. A negyedik fejezet nemzetközi és összehasonlító jogi tárgyköröket mutat be. Tony Angelo tanulmányában a generációs trustot és a va-

gyonkezelők számonkérését vizsgálja.² A tanulmány részletesen ismerteti az új-zélandi trust jog szabályozásának kialakulását, amely három meghatározó jogszabályra épül (*Trustee Act 1956*, *Charitable Trusts Act 1957*, *Charities Act 2005*). Az általános szabályokat biztosító 1956. évi trust törvénynek egy jelentős módosítása volt. A szerző ennek előkészítési munkálatainak áttekintése mellett bemutatja a generációkon keresztül trust sajátosságait, a vagyonkezelőre vonatkozó előírásokat, a döntéshozatal működtetését, a pénzügyi következményeit, befektetési politikáját stb.

12. Hans Rainer Künzle a svájci és a liechtensteini trustokat veszi górcső alá tanulmányában.²³ A szerző rámutat arra, hogy Svájcban nincs a trustnak szabályozása, így a klasszikus értelemben vett trust sem létezik. Ugyanakkor a bírósági gyakorlat az ún. Harrison esettől²⁴ kezdődően a svájci jogban ismert jogintézményekre bontja a trustot, és ennek megfelelően értelmezi azt. A meghatározó jogesetek elemzését követően az 1989. évi svájci nemzetközi magánjogi törvény jelentőségére utal a szerző, amely törvény először kezeli a trustokat, illetve meghatározó jelentőségű a Hágai Egyezmény ratifikálása 2007. július 1-jei hatállyal. Ezáltal Svájcban belföldi trustot ugyan nem lehet alapítani, azonban, hasonlóan az olasz joggyakorlathoz, arra lehetőség nyílik, hogy valamely, a trustot ismerő külföldi

16 Tanulmányának eredeti címe: Introduction and Overview of Beneficiaries' Rights in Liechtenstein Trust Law.

17 Az ő tanulmányának címe: Beneficiaries' Rights under English Law and the Laws of Caribbean States.

18 (2003) W.L.R. 1442. Ld. ehhez a jogesethez J. D. Davies: Integrity of Trusteeship. The Law Quarterly Review 120 (2004).

19 Sokszor azonosítják ezt a Red Cross trusttal, illetve nevezik ezt *blind trust*-nak vagy *limping trust*-nak is.

20 Az ő tanulmányának eredeti címe: Trust Beneficiaries' Rights to Information in the United States.

21 A quiet trust lényege az, hogy a vagyonrendelő úgy adja át a vagyont a vagyonkezelőnek, hogy a vagyonkezelő csak akkor köteles tájékoztatni a kedvezményezettet a trust létezéséről, amikor a részére járó juttatást ki kell adni. Ebből eredően a kedvezményezett nem tud a trust létezéséről, így a vagyonkezelővel szemben nem tudja jogait érvényesíteni. Erre a konstrukcióra alkalmazzák a titkos (*secret*) trust terminológiát is.

22 Az ő írásának címe: New Zealand: Accountability of Trustees, Intergenerational Trust.

23 A tanulmány címe: Special Issues concerning Domestic Swiss Trusts and Liechtenstein Trust Law.

24 BGE 96 II 88. Ld. ehhez Matthias Seiler: Trust und Treuhand im schweizerischen Recht unter besonderer Berücksichtigung der Rechtsstellung des Trustees. Dissertation. Schulthess Juristische Medien AG, Zürich. 44. s. kk. Mark Eichner: Die Rechtsstellung von Treugebern und Begünstigten aus Trust und Treuhand. Unter besonderer Berücksichtigung des Haager Trust Übereinkommens und des Aussonderungsanspruchs. Helbing Lichtenhahn Verlag, 2007. 137. s. kk. és Victor Thurner: Grundfragen des Treuhandwesens. Wien, 1994. 139. s. kk.

állam joga szerint kerüljön sor a trust alapítására. A kedvezményezett megillető jogok köréből kiemelendő a *tracing* (*Spurfolge*) lehetősége, a tájékoztatáshoz való jog és az örökösök információs joga. A szerző olyan elvi kérdéseket is felvet, hogy szükséges-e Svájc-nak saját trust jog, kell-e trust nyilvántartás stb. A liechtensteini szabályozás tekintetében pedig azt javasolja, hogy közelíteni kellene az angolszász szabályokhoz, így pl. a kedvezményezettek jogait erősíteni szükséges.

13. A kötet utolsó írásában Schurr a liechtensteini szabályozás reformját vizsgálja.²⁵ Az Európai Gazdasági Térségről szóló megállapodás (EEA Agreement) és a Szabadkereskedelmi Társulás (EFTA) szabályozása következtében a PGR art 905 hatályon kívül helyezésre

került. A korábbi szabályozás, miszerint külföldi vagyonkezelő esetén egy liechtensteini társ-vagyonkezelő kijelölése is szükséges, elentétben állt az Európai Unió letelepedési és a szolgáltatások szabad mozgására vonatkozó elveivel. A módosítás alapján lehetőség van eredeti liechtensteini trust alapítására, amely esetében liechtensteini vagyonkezelő kerül megválasztásra, és emellett lehetőség van mesterséges trust létrehozására is, amikor a Hágai Egyezmény alapján a liechtensteini szabályok választásával kerül sor trust alapítására, amely utóbbi esetében azonban a vagyonkezelő külföldi lesz. Ez gyakorlatilag egy dualista rendszert eredményezett, amely azonban még mindig jobb, mint ha a professzionális vagyonkezelést rendelte volna el a jogalkotó, ami az angolszász modelltől történő teljes

szakítást vonta volna magával. Megjegyzem, a magyar jogalkotónak is erősen *át kellene gondolnia*, hogy a 2014. évi XV. törvény nehézkes gyakorlati alkalmazhatósága folytán milyen más, *többszintű* struktúrát kellene kialakítani a bizalmi vagyonkezelésre.

A számos forrással és szakirodalmi hivatkozással ellátott tanulmánykötet a trust és a bizalmi vagyonkezelés napjainkban jelentkező legérdekesebb problémáira hívja fel a figyelmet. Ezek a kérdések a magyar joggyakorlat számára sem érdektelenek, egyes problémák a magyar jogalkotó számára is jelzésértékűek. A bizalmi vagyonkezelés és a trust iránt érdeklődők számára nélkülözhetetlen a nemzetközi tendenciák folyamatos figyelemmel kísérése, amelyhez az ismertetett tanulmánykötet is egyértelműen segítséget nyújt.

25 Írásának címe: Liechtenstein Trusts following the Repeal of Art 905 PGR.